

TYPO- grafiske MEDDELELSER

TRONDHEIMSKONFERANSEN

Side 8-9

BEDRIFTSBESØK

Side 7 og 12-13

HORNET PÅ VEGGEN

Side 14

MERKEUTDELING

Side 20-21

Utgitt av Oslo Grafiske Fagforening
Nummer 1 | 2009 | 94. årgang

Noen kulturarbeidere er fortsatt samfunnsengasjerte og tilhørende de mer progressive deler av samfunnet. Vi som var så heldige å oppleve Mikael Wiehe i Oslo Konserthus i begynnelsen av mars, fikk med oss følgende samfunnsmessige betraktning i

Hva driver de med?

mellom sangene: – For bare en kort tid siden svedde de finanspolitiske gribbene rundt velferdsstatens kadaver, klare til nye angrep, men nå sitter de som Hitler i sin bunker og skyver fra seg alt ansvar.

En situasjon hvor alt skulle ligge til rette for en offensiv fra fagbevegelsen og den politiske venstresida, i en langspurt foran valget, og for å komme ut av den defensive posisjon hvor vi har vært i mange år.

Riktig nok har Arbeiderpartiet gått fram på meningsmålingene, og ser ut til å være det partiet befolkningen stoler på når det gjelder håndtering av den økonomiske krisa. Men tross alt er ikke konkurransen overvettas hard, med et

Høyre som ingen har hørt fra og et FRP som mener det er for mye marked og sosialisme.

Derfra til å si at regjeringa er på offensiven er å strekke det langt. Bortsett fra Stoltenbergs opptreden i Fellesforbundets Representantskap, som ble belønnet med 1,3 millioner kroner, er det ikke økonomi og arbeidsfolks interesser som har dominert utspill og standpunkter fra regjeringkontorene. Derimot er

det FRPs hjertesaker, islam og religiøse gruppers vern mot angrep, som har dominert.

Et forhold er at dette er den dominerende debatten, men dette har Magnus Marsdal behandlet i sin bok om FRP-koden; når debatten om viktige økonomiske forhold er totalt fraværende blir det politiske fokus rettet inn mot saker som muslimer og religiøse fanatikere, noe FRP tjener på. Et annet er hva de driver med når det gjelder økonomi? Det som er kommet er krisepakker, og besvergelses om at alle har lært at markedet må styres. For ikke mange år siden, til og med uten at det var økonomiske kriser, fremmet vi forslag om at bank- og kre-

dittinstitusjonene må nasjonaliseres. Og hva krever vi nå?

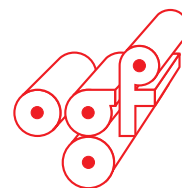
At kapitalistene må besinne seg! Markedet må styres! Eller som Stoltenberg sa på møtet i FFs representantskap: – Det er noe markedet ikke er gode på! Som om krisa i økonomien skulle være uhell, eller at den bare trenger ørsmå korrigeringer for å fungere igjen.

Tvert i mot er det kapitalismens uhemmede ekspansjon og grådighet som har skapt krisa, og vil skape nye i framtida.

Og da vil vi ikke bare ha hjelp til bankene. Vi vil ha varige tiltak som både hjelper de som er i arbeid, og de som mister arbeidet.

Vi vil ha tiltak som innføring av solidaransvar som hjelper de tillitsvalgte som slåss for anstendige betingelser for arbeidsfolk – også i krisetider. Og vi vil ha anstendig saksbehandling og økonomiske tiltak for de mister arbeidet.

Vi vil rett og slett ha en regjering for arbeidsfolk – og ikke bare for DNB.

Forsidebildet:

EN FREDELIG DEMONSTRASJON

i begynnelsen av januar – med OGF-fana. Denne demonstrasjonen foregikk i fredelige former, i motsetning til den som var senere.

Foto: Finn Jensen

Innhold nr. 1 - 2009:

- **Side 2:** Leder ● **Side 3:** Styrespalta og Nytt fra by'n ● **Side 4:** Vervekampanje og Svenneprøvemedalje
- **Side 5:** Vi har fått organisasjonsmedarbeider ● **Side 6:** Nettverksbygging på Kongsberg ● **Side 7:** Bedriftsbesøk i Trøndelag ● **Side 8:** Trondheimskonferansen 2009 ● **Side 9:** Kampen mot sosial dumping ● **Side 10:** Rekrutteringspatruljen
- **Side 11:** Bokanmeldelse av Niels Killi ● **Side 12-13:** Bedriftsbesøk på lokalavisa Varingen ● **Side 14:** Hornet på veggen
- **Side 15:** Hjemmet Mortensen og vi har spilt det store Fagforeningsspillet ● **Side 16:** Boka om den grafiske klubb i Drammens Tidende - 100 år ● **Side 17:** Gjeste-spalta, Magnus Marsdal omtaler boka til Asbjørn Wahl ● **Side 18:** Historikk
- **Side 19:** Annonse for Nordisk Trykkermøte 2009 ● **Side 20-21:** Merkeutdeling ● **Side 22-23:** Vi gratulerer og pensjonisttreff ● **Side 24:** Årsmøte og studietur ●

TYPO- grafiske MEDDELELSER

**Utkom første gang i 1876.
Medlemsblad for
Fellesforbundet, avd. 850, Oslo
Grafisk Fagforening.**

**Sagveien 24 - 0459 Oslo
Telefon: 22 80 98 70**

Ansvarlig utgiver: Terje Fjellum

I REDAKSJONEN:

ANITA FRØLAND
Andvord Grafisk ● anita.froland@andvord.no

KJETIL LARSEN
Hjemmet Mortensen Trykkeri ● kjetla@bbse.no

EVA-LILL BEKKEVAD
LO media ● eva-lill@lo-media.no

LARS PENICK
Dagbladet ● lpe@dagbladet.no

STIG OVE KUBBERUD
Hjemmet Mortensen Trykkeri ●
kubberud1987@hotmail.com

PER CHRISTIAN JOHANSEN
Hjemmet Mortensen Trykkeri ● per_joh2@gmail.no.

FINN JENSEN
pensjonist ● tlf.: 95 82 26 92 ●
finn.jensen@bluezone.no

OLE M. BLAKKISRUDE ● omb@dagbladet.no

ADOLF LARSEN
adolf.larsen@fellesforbundet.org

Du kan også ta kontakt med Adolf når det gjelder stoff og andre henvendelser på tlf.: 22 80 98 75.

Trykk: AKTUELL GRAFISK

Siden sist...

- ... har styret ansatt organisasjonsarbeider, som skal arbeide med rekruttering i bedrifter uten tariffavtale (se egen sak).
- Planlagt kampanje for å få organisasjoner og andre til å benytte bedrifter med tariffavtale. Sendes ut i løpet av mars.
- Planlagt vervekampanje blant våre medlemmer.
- Sammen med flere avisklubber støttet markeringene for Gaza.
- Planlagt ungdomskurs som arrangeres på Kongsberg fra 20. mars.
- Tegnet avtale med Wiik Regnskapsbyrå i Drøbak, som skal føre OGF sine regnskaper etter at Aud Lindblad gikk av med AFP 1. mars.

Sammenslutningen av LO-fagbladene i privat og statlig sektor til **LO Media** ble offisielt lansert 20. januar i år. Stiftelsen får 60 ansatte, derav 40 journalister og skal stå for utgivelsen av 14 fagblader

Selskapet budsjetterer med en omsetning på 95 millioner kroner i år.

Medarbeiderne må trolig vente til 2012 før de kan «flytte sammen» i utvidede lokaler i Statstilsattes hus i Oslo, der Stiftelsen Aktuell nå holder til.

Sammenslåingen av de to stiftelsene har tatt tid, og forhandlinger har pågått i over to år. I realiteten måtte man få en løsning nå siden sammenslutningen er vedtatt i LOs handlingsprogram for perioden fram til kommende LO-kongress nå i mai.

I tillegg til fagbladproduksjon har LO Media som mål å publisere landets beste nettsted, «Fri Fagbevegelse», om arbeidsliv og arbeiderbevegelsen i tillegg til produksjon av trykksaker og informasjonsmateriell til LO og LO-forbundene.

Det nye klubbstyret har Erik Berg Olsen som leder, Kristin M. Johansen, nestleder og Silje Kirknes sekretær.

I Dagbladet og Dagblad Trykk

er det varslet ytterligere nedskjæringer. Det skal innskrenkes på desken i avisen, og på trykkeriet har ledelsen varslet en reduksjon på opp mot 30 personer for trykkeri og pakkeri under ett. Det er forhandlinger i gang i begge bedriftene, men ikke noe er avklart.

Mer tydelige er ledelsen i **Dagsavisen**, som i et «forhandlingsmøte» i avisen den 4. mars presenterte ledelsen syn på framtidig produksjon og bemanning; Budsjettet for 2009 skal slankes med 7 millioner, og oppsigelsene skal sendes ut innen 1. april. Seks av åtte grafikere i produksjonen har fått beskjed om at de må gå.

– Det er horribelt. De slenger arbeidsfolk rett på gata, og det hovedsakelig i aldersgruppen 58 til 61 år, sier lederen av den grafiske klubben, Svern Rekkedal.

NYTT FRA LANDET

I den langvarige lokale kampen i **Halden Arbeiderblad (HA)** har den lokale klubben innkassert en seier, men også gitt litt.

Bakgrunnen er en konflikt med styret i bedriften om den fortsatte eksistensen for avisens eget trykkeri. Avisen som har A-pressen som sin dominerende eier, med 41,5 % av aksjene, har nylig avsluttet en årelang strid med nettopp A-pressa om eierstruktur og gjenkjøpsrett. Nå dreide striden seg om trykkeriets lønnsomhet og framtidige drift hvor styret i avisen på sitt møte i desember vedtok en nedleggelse av trykkeriet.

Det spesielle i HA er at trykkeri-virksomheten er vedtektsfestet.

Styret måtte innkalle til ekstraordinær generalforsamling for å endre

vedtektene for at nedleggingsvedtaket skulle kunne iverksettes.

De lokale eierne, som sitter på 58,5 % av aksjene, består av lokale fagforeninger, Halden arbeiderparti og flere tilhørende partilag.

Avdeling 851 Grafisk Østfold, som også er eier, innkalte i samarbeid med klubben i HA de lokale eierne til møte i god tid før varslet generalforsamling. Hensikten var å presentere den økonomiske analysen som Fellesforbundet hadde bestilt av ekstern rådgiver samt overbevise de lokale eierne om at trykkeriet fortsatt har livets rett, i hvert fall på et skift.

Møtet var meget vellykket. Full støtte fra lokale eiere. Styret ble i etterkant presset til å avlyse den ekstraordinære generalforsamlingen. Det skal fortsatt trykkes i HA, men de ansatte har gått med på at produksjonen skal drives med færre folk, og på et skift mot tidligere to.

Aalgård Offset i Stavanger har investert i en 16 siders rullpresse av typen Komori System 38S, verdens mest automatiserte presse. Installeringen av den 30 meter lange pressa har pågått i tre måneder og kjørte sine første opplag i slutten av februar

– Det finnes større trykkpresser enn denne, men ingen er mer produktiv, sier direktøren i bedriften som, i intervjuet med AGI, virker mest stolt over at de har installert maskinen uten at noen i bransjen har fått tak i nyheten. Mulig dette er et nytt bevis på samarbeidet innen trykkeribransjen?

Vervekampanje i OGF

Hvorfor en vervekampanje i avdelingen? Verving er en del av det å være tillitsvalgt og mange gjør en hederlig innsats på området, men det er ikke til å stikke under en stol at det andre steder trenger å få større oppmerksomhet.

Derfor setter vi i gang en vervekampanje som skal gå frem til sommerferien for å få ekstra trøkk i arbeidet ute på den enkelte arbeidsplass – med fine premier som ekstra belønning. 1. premien på kr. 5.000,- går til den som totalt verver flest nye medlemmer.

Det blir to andrepremier på kr. 3.500,- som trekkes ut blant alle de som har bidratt med en eller flere nye medlemmer. I tillegg får alle som verver tilsendt 3 skrapelodd. I forbindelse med vervekampanjen vil avdelingen produsere et «vervekort» som blir sendt ut til alle klubber og enkeltstående medlemmer, med noen tips om hvorfor det er smart å stå sammen med andre. Jeg benytter her anledningen til å ønske alle som bidrar til å styrke avdelingen og Fellesforbundet lykke til med «jobben».

Terje Fjellum

KORTET er laget av Gjerholm Design.

Svenneprøvemedalje!

Stig Ove Kubberud ble tildelt svenneprøvemedalje for prøven han avla i trykkfaget i høst.

Tekst: Kjetil Larsen

Stig har utstått læretida si hos Hjemmet Mortensen trykkeri i Oslo, og gikk opp til svenneprøve seinsommeren 2008.

– Jeg skravla huet av dem, sånn at de aldri fikk stilt meg noen vanskelige spørsmål, sier Stig om hva han tror var grunnen til at han ble tildelt svenneprøvemedalje.

Beholdt roen

Men nemnda la vekt på helt andre kriterier; kandidaten har beholdt roen og vist imponerende faglig innsikt under en svenneprøve hvor det dukket opp flere problemer som måtte løses underveis.

Det er ikke hvem som helst som får medalje, det kan deles ut inntil tre svenneprøvemedaljer i året i Oslo. I 2008 ble delt ut en i rørlæggefaget, i tillegg til Stigs i trykkerfaget.

Hvordan var det Stig endte opp med å velge å utdanne seg til trykker?

Han har gått på media og kommunikasjon i Norge (Sogn vgs) og i England. Etter at han kom hjem derfra begynte han på «grafisk produksjon» på Sogn. (Han var for øvrig i den siste klassen til den legendariske trykkerlæreren Elling Nyrønning.) Når det skulle velges hvilket fag han skulle begynne i lære i ble det sagt at det var lettere å få plass som

trykker enn mediegrafiker. Han synes dessuten at mediegrafiker høstes litt stillesittende ut. Stig var utplassert i praksis i en arkbedrift, en avis og et heat-set trykkeri. Han søkte om lærlinge plass på Hjemmet Mortensen trykkeri fordi han likte arbeidsmiljøet, og ønska en jobb hvor du arbeider i team.

– Hvis jeg skulle jobbe aleine ville jeg bare snakke med meg sjølv hele dagen, og det tror jeg ikke er bra i lengden, sier medaljetrykkeren.

Aktiv

Stig er også veldig aktiv i det grafiske miljøet utover jobben på Hjemmet Mortensen Trykkeri. Han er veldig engasjert i prosjektet medielærling, som er et samarbeid mellom NHO Grafisk og Fellesforbundet om rekruttering til de grafiske faga. Han er også aktiv i OGF, hvor han har deltatt på flere ungdomskurs og sitter i redaksjonen i TgM.

– Hvorfor?

– Jeg liker å gjøre mer enn bare å være på jobben, og det er veldig moro å delta i rekrutteringsarbeidet og i OGF. Jeg oppfordrer andre unge til å engasjere seg i fag og forening, avslutter Stig.

Ps. Mor ble veldig stolt over medaljen!

NÅ TRYKKERSVENN Stig Ove Kubberud til venstre, i midten rørlæggersvenn Jørgen Dyve som var den andre som fikk medalje. Til høyre Per Sannes som er leder av Oslo Håndverks- og Industriforening.

Foto: Rolf Wesenberg

Vi har fått organisasjonsarbeider

Det er store forandringer i Oslo Grafiske Fagforening sitt hus og organisasjon i begynnelsen av 2009.

Tekst og foto: Adolf Larsen

Aud Lindblad, som har vært i Sagveien 24 i 14 år, vil benytte seg av muligheten til å gå av med AFP, og hadde sin siste offisielle arbeidsdag i avdelingen 28. februar. Nå blir administrasjonen slanket og pengene investert i organisasjonsarbeider.

– Først, Terje Fjellum, leder i OGF, hvorfor har avdelingen valgt å satse på denne måten?

– OGF har valgt å satse på en egen organisasjonsarbeider av flere grunner. En er erfaringen med det arbeidet som FF distriktskontors organisasjonsarbeidere har supplert avdelingen med etter at vi ble en del av Fellesforbundet. Vi kan holde aktiviteten for rekruttering på et høyere og jevnere nivå enn det Adolf og jeg kan i vår hverdag. Et annet forhold er den reelle nedgangen vi har i antall medlemmer på grunn av sammenhengende nedbemanninger, historisk dårligere lønnsutvikling de siste 10 åra, og en rekruttering av lærlinger lik null i mange år. Avdelingen rekrutterer rundt 70–90 nye medlemmer i året, men antall yrkesaktive går sakte men sikkert nedover. Det tredje er at vi ble provosert av at Oslo/ Akershus er det

eneste distriktet som IKKE har fått erstatning for organisasjonsarbeider som har gått i pensjon.

– Er ikke dette noe som de tillitsvalgte kan dekke, dere som til og med er to?

– Vi må sette medlemmer i «trøbbel» i første rekke, det har vært varemerket til avdelingen i mange år. Det betyr at vi må kunne handle på kort varsel, noe som gjør at andre oppgaver må nedprioriteres. Da går det ofte ut over rekruttering, som ikke har stått klart nok på dagsordenen i fagbevegelsen, mer enn de siste 10 til 15 årene.

– Hva tror du blir organisasjonsarbeidernes største utfordring, slik du kjenner miljøet?

– Det å drive systematisk med rekruttering er krevende på mange måter. For det første så er det mange nei før du får et ja. Å skulle rekruttere i reklamebransjen og for oss nye områder som digitaltrykk er en kjempeutfordring, men der har jo Merete et bedre utgangspunkt enn de fleste, siden hun har jobbet innen reklame. Vi legger opp til at hun også kan ha andre oppgaver i foreninga, som ungdomsarbeid og foreningens hjemmeside. Å bare jobbe med rekruttering kan fort bli tungt.

– Og hva blir den største utfordringen for de tillitsvalgte og for avdelingen framover?

– Den største utfordringa er hvordan vi skal kunne takle enda tøffere omstilling fremover. Her tror jeg nettverks-

bygging på tvers av bedriftene blir enda viktigere. Avisklubbene har jo allerede et nettverk som fungerer. Det vi sliter med er å etablere et nettverk for siviltrykkeriene, og å få nye klubber til å benytte seg av avdelingens tilbud om klubbseminar, enten som dagseminar eller helgeseminar.

Til hovedpersonen

Merete Warsla er en ung dame på 24 år, som bor med samboer på Fetsund. Hun er nå ansatt som organisasjonsarbeider i OGF. Merete er utdannet mediegrafiker etter læretid i Drammens Tidende konsern, og forflyttet seg i 2005 videre til Schjervens Reklamebyrå i Oslo.

– Nå har tiden kommet for å gjøre noe nytt og annerledes, men hvorfor OGF?

– Da jeg skulle inn i fagbevegelsen føltes det veldig naturlig å starte i OGF. Jeg organiserte meg som lærling, og har vært organisert og engasjert både i Buskerud Grafiske, og de siste årene i OGF. Jeg brenner for rettferdighet, og ser på dette som en glimrende mulighet til å gjøre noe for at arbeidstakere i Oslo og Akershus skal kunne få en enda bedre arbeidshverdag.

– Hva blir arbeidsoppgavene?

– Jeg skal hjelpe til med rekruttering av medlemmer, og også ta litt ekstra vare på de yngste medlemmene i foreningen. Jeg håper på deres hjelp til å få opp aktiviteten i OGF i alle aldersgrupper, og spesielt blant elever, lærlinger og unge medlemmer. I tillegg har styret gitt signaler om at de kanskje ønsker å bruke min fagbakgrunn til å videreutvikle nettsidene til foreningen, noe jeg ser på som en spennende utfordring. Så med tiden håper jeg dere vil finne nettsider som henger litt mer sammen med vår egen grafiske profil.

– Hvordan blir det som ung kvinne å komme inn i det tradisjonelt mannsdominerte grafiske miljøet?

– Min store fordel er at jeg kjenner godt til det grafiske miljøet fra før. Jeg husker jeg ble advart av arbeidslederen min i Drammens Tidende om at avismiljøet kunne være tøft, men selv som ungjente på 18 år gikk tilpasningen veldig greit. Det kan være et ærlig og direkte miljø med mye tøff prat, men jeg har aldri sett på det som noe problem. Så jeg gleder meg faktisk til å møte dette miljøet igjen, selv om jeg nå kommer inn i en helt annen rolle.

– Og jeg håper på å bli tatt godt imot av medlemmene.

LEDER I OGF Terje Fjellum ønsker Merete Warsla velkommen som ny organisasjonsmedarbeider.

Nettverksbygging

UNGE OG VETERANER har like stor glede av helgekurset om «Nettverksbygging» på Kongsberg.

Fotos: Anita Frøland

Helgen 28.–30. november var det nok en gang klart for nytt kurs.

Denne gangen i et stadig viktigere tema, nemlig «**Nettverksbygging**». 25 kursdeltakere med godt humør møttes på Hotell Grand i Kongsberg. I løpet av helgen skulle vi diskutere hvordan vi kunne få opp aktiviteten i klubbene og på arbeidsplassene. Hvilke nettverk som er tilgjengelige og hvordan vi best mulig kan skape nye nettverk innenfor bransje, og konsern, sto i fokus. Niels Edvard Killi og Terje Fjellum holdt kurset, og mye av problem/oppgaveløsningen foregikk i gruppearbeid. På dette kurset mener jeg personlig at mye av det viktigste innen nettverksbygging foregikk i pausene og i fritiden etter arbeidsøktene.

Det er gull verdt å kunne møte kollegaer fra samme bransje og få mulighet til å danne bekjentskap. Når terskelen for diskusjon var så lav som den var på dette kurset er det lett og hyggelig å utveksle erfaringer. For nydannede klubber er det fint å kunne få tips og gode råd fra en velfungerende og aktiv klubb. Et tema som stadig dukket opp var hvordan vi kan opprettholde kontakten med bekjentskapene så uanstrengt som mulig. Med alle de kommunikasjonsmulighetene vi har tilgjengelig i dag burde ikke dette egentlig by på noe problem. Det gjelder bare å ta de i bruk.

Jeg vil på vegne av kursdeltakerne få takke for nok et vellykket og nyttig kurs. Takk også til Niels Edvard Killi og Terje Fjellum for god kursføring.

Martin Fjeld

EN AV INNLEDERNE, Niels Killi fra Fellesforbundet.

Bedriftsbesøk i Trøndelag

Bedrifts-
besøk

DAGLIG LEDER, Oddvar Ustad forteller. Ivrigte tilhørere er Erling Weydal leder i Grafisk Midt Norge, samt Anne Rønningsbakk og Christian Bøhm klubbledere for pakkeriet og trykkeriet i Nr1 Trykk.

Som en opptakt til Trondheimskonferansen dro en stor delegasjon fra Oslo-området på kveldsbesøk til landets nyeste avistrykkeri i Orkanger.

Tekst: Adolf Larsen

Foto: Eva-Lill Bekkevad

Som en ekstra bonus, og en bra start på et framtidig fellesskap hadde delegasjonen også med pakkeriarbeidere fra både Nr1 Trykk på Lillestrøm og Dagblad-Trykk. Bakgrunnen for denne voldsomme interesse for avistrykkeri var, om vi skal være ærlige, et rykte i Oslo-miljøet om en meget fleksibelt arbeidsorganisering hvor alle ansatte på trykkeriet deltok i alle arbeidsoperasjoner uavhengig av fagbrev. Som de fleste rykter tålte heller ikke dette en nærmere granskning. Ryktet hadde også nådd daglig leder i Orkanger, Oddvar Ustad, som åpnet omvisningen med å redegjøre for tanken bak organiseringen.

Her er samme skillet mellom trykk og pakkeri som i andre avistrykkerier, men selvfølgelig med den forutsetning at også faglærte trykkere kan bidra andre steder i bedriften når arbeidsmengden tilsier det. Skal man lete etter symbo-

ler, må det være at avdelingene ikke er delt med tykke murvegger, men med et rom med glassvegger, som også er selve hovedkvarteret i bedriften. Det er Adresseavisen og A-pressen som i fellesskap står bak satsingen på det nye trykkeriet, som har en prislapp på om lag 100 millioner kroner.

Nye utfordringer

Den nye trykkeriet, er et resultat av en sammenslåing av de tidligere trykkeriene som A-pressen hadde i Namsos og Sunndalsøra og Adressa-konsernets trykkeri ST-Trykk på Orkanger. Det nye trykkeriet, som har en budsjettert omsetning på 60 millioner i 2009, er eid med 50 prosent av A-pressa, og 50 prosent av Polaris Media, som er det nye konsernet Adressa ASA har dannet sammen med Harstad Tidende. Trykkeriet, som koster 200 millioner kroner, er etablert først og fremst for å produsere de til sammen 19 lokalavisene i området, men trykker også Finansavisen, Klassekampen og Vårt Land.

Bakgrunnen er at A-pressen uansett måtte bygge nytt i området, og at det med nytt trykkeri åpnet seg en mulighet for å komme inn på sivilmarkedet i Trøn-

delag. Den muligheten er veldig mye mindre nå, og med konkurransen i Notar, som var en av de store kundene innenfor siviltrykk, er utfordringen å skaffe nok arbeid på dagskiftet.

Mange muligheter

Av lokalavisene er det bare Namdal Arbeiderblad og Aura Avis av de som blir produsert på det nye trykkeriet som er A-presseprodukter, resten er fra Polaris Media. Slik er det også med arbeidsfolk, da det bare er tre stykker i trykkeriet og pakkeriet som ble med over fra trykkeriet i Namdalen. Kapasiteten på pressa, som har 12 tårn og 2 falser, er 96 sider, noe som første gang ble utnyttet for Finansavisen under vårt besøk. Denne kapasiteten, og mulighetene for å trykke alle sider i fullfarge er noe som flere av lokalavisene også ønsker å benytte, når innkjøringsperioden er over.

Dette håper de fleste avisene vil godt og vel oppveie de økte trykkprisene. Det som imponerte delegasjonen fra urbane strøk mest var arbeidsmiljøet på trykkeriet. Først og fremst at her var bygget tilpasset produksjonen. Ikke bare for en effektiv produksjon, men også friskluft, avsug og bygningsmassen var tilrettelagt for et godt arbeidsmiljø.

Trondheimskonferansen 2009

Offentlig pensjon og sosial dumping var temaene på årets LO-kongress for opposisjonen, som arrangørene gjerne vil at det skal være. Konferansen avslørte både et stort engasjement i arbeidet mot sosial dumping, og en viss uenighet når det gjelder strategien for en vellykket pensjonskamp.

Tekst: Adolf Larsen
Foto: Eva-Lill Bekkevad

Det som for mange var det mest oppsiktsvekkende, var innledningen fra forbundslederen i Norsk Arbeidsmannsforbund (NAF) Erna C. Hagensen om sosial dumping i renholdsbransjen.

Ikke bare skiller bransjen seg ut når det gjelder rekruttering, med nesten ingen fra Østeuropa, men mange fra Asia; uten arbeidstillatelse, noen uten oppholdstillatelse - og noen hentet ut fra asylmottak for sporadiske jobber!

Vi som trodde vi visste noe om bransjen, og var sikre på at alt hadde blitt bedre under tida med aksjonen «Ren Utvikling» fikk oss en kraftig negativ opplevelse.

I følge forbundsleder Hagensen har den sosiale dumping i renholdsbransjen foregått så lenge at mange har levd et helt yrkesliv på svart arbeid, eller «ren» luselønn, og nå er de minstepensjonister, eller på uføretrygd med minimumssatser.

Da dette har skjedd samtidig med en

kraftig reallønnsforbedring for flertallet, betyr det at forskjellene har økt dramatisk ikke bare i samfunnet, men også innad i arbeiderklassen.

Ren utvikling

Forbundslederen, som også hun virket pessimistisk, oppsummerte at 30 år etter at NAF startet arbeidet mot svart arbeid og useriøse bedrifter, og 15 år etter at partene startet opp aksjonen «Ren Utvikling», er forholdene verre enn noen gang.

Den førte offentlige utredningen med forslag til forbedringer kom så tidlig som på 70-tallet, men denne ble lagt på is, på tross av at partene i bransjen var enige om hvilke tiltak som trengtes.

Neste gang, 15 år senere, ble det på ny offentlig utredning etter at NAF la fram så omfattende dokumentasjon, ikke bare på svart arbeid men også på manglende innbetaling av skatt fra store deler av bransjen, at selv ikke myndighetene kunne lukke øynene.

Bransjen fikk en egen godkjenningssordning, hvor kravene ikke bare innbar at betalt skatt og avgifter var i orden, men også dokumentasjon for ordnede lønns- og arbeidsforhold.

Og dette virket umiddelbart framholdt forbundslederen, og bedriftene sto i kø for å få denne autorisasjonen, og som motytelse fikk bedriftene offentlige bedrifter som kunder.

Tilbake til start

På tross av at aksjonen var en suksess, gjennom at bransjen fikk offentlige innkjøpere til å benytte godkjent bedrift-

er, bedrifter som ikke fulgte reglene ble også fratatt autorisasjonen og staten fikk inn noen ekstra titals millioner skatte-kroner, ble den avvirket etter bare tre år.

Da stoppet bevilgningene over statsbudsjettet, og så fant juristene i staten ut at etter EU-reglene kunne ikke statlige virksomheter lenger kreve at bedriftene skulle godkjennes av Ren utvikling, men at det holdt med en egenerklæring.

At alle bedriftene var i stand til å levere en slik egenerklæring overrasket ikke, og ifølge forbundsleder Hagensen er det her, i offentlige innkjøp nøkkelen fortsatt ligger. Så lenge det offentlige kjøper tjenester der det er billigst vil ikke forholdene bedre seg vesentlig. Selv om også Hagensen så lys, om ikke i tunnelen, så i siste statsbudsjettet, hvor det er gitt løfte om å vurdere regionalt verneombud for bransjen. Dette i tillegg til ID-kort som er innført vil gi betydelig økt innsikt i bransjen.

FORBUNDSLEDER i Norsk Arbeidsmannsforbund, Erna C. Hagensen innledet om renholdsbransjen.

TRONDHEIMSKONFERANSEN 2009 KREVER:

- Veto mot EUs tjenstedirektiv
- Innfør solidaransvar
- Innsynsrett i lønns og arbeidsvilkår uten taushetsplikt i alle bransjer
- Regionale verneombud både i renhold, hotell og restaurant, grønn sektor, frisør-bransjen og i varehandelen
- Allmenngjøring dersom fagforeninger med innstillingsrett (forbund) krever det

TRONDHEIMSKONFERANSEN 2009 KREVER:

- 30 års opptjening skal gi minst 66 % pensjon av sluttlønn
- Fortsatt bruttopensjon fra 65 år
- Bevar dagens sosiale AFP-ordning
- Behold særaldersgrensene med dagens ytelser
- Viderefør uførepensjonen i offentlig tjenstepensjon

Kampen mot sosial dumping

Roy Pedersen i Oslo Bygningsarbeiderforening tok i sin innledning utgangspunkt i at sosial dumping ikke bare handlet om de polske bygningsarbeidere, men er et uttrykk for en generell nyorganisering av arbeidslivet, og en politisk villet utvikling.

Tekst: Adolf Larsen
Foto: Eva-Lill Bekkevad

Om Pedersen så hadde fasiten var han ikke sikker på, men han var veldig tydelig på hva strategien hadde vært, og fortsatt er hos bygningsarbeiderne; organisering og mobilisering, sammen med kampen for allmenngjøring av tariffavtalen for byggfagene.

Dette har også vært Fellesforbundets strategi i arbeidet, sammen med sterkere lovgivning på områder som ID-kort og innsynsrett.

Nå ser vi disse problemene brer seg til stadig nye bransjer og også flere land. I Norge diskuteres nå allmenngjøring i «Grønn sektor», hvor utenlandsk

arbeidskraft er i ferd med å beskjeftiget i helårig sesongarbeid, med en timelønn på 40 til 50 kroner timen.

Det som i følge Roy Pedersen er spesielt i Norge er at vi har en arbeidsgiverorganisasjon som er tilhenger av sosial dumping, og som bekjemper alle forsøk på allmenngjøring og innføring av solidaransvar. NHO har også gått til sak mot allmenngjøring av Verkstedoverenskomsten innen skipsverftene og blokkert avtalen for EL & IT.

Allmenngjøring og solidaransvar

På tross av at allmenngjøring også i fagbevegelsen er omdiskutert, oppsummerer Pedersen sine og avdelingens erfaringer som generelt gode, og ingen dårlige. Organisasjonsgraden er økt. Det har vært lønnsøkninger for alle og det har forhindret splittelse mellom norske og utenlandske arbeidstakere. Dessuten er alternativet, lovpålagt statlig minstelønn, veldig mye dårligere.

Pedersens andre ben i den framtidige kampen, er innføring av solidaransvar. Dette spørsmålet, hvor regjeringa fortsatt nøler, vil bety at alle de utenlandske arbeiderne som blir snytt og utnyttet

kunne kreve sine utestående fordringer fra hovedentreprenøren. Et krav som vil bli ekstremt viktig å få innfridd i krisetider.

Vanskelig å spå, spesielt om framtida

Derfor trakk Roy opp to bilder for 2009; et hvor overgangsordningen forsvinner senest 1. mai og overlater til bedriftslederne i bedrifter hvor allmenngjøring ikke gjelder til å lønne med 50 kroner i timen, hvor krise og arbeidsledighet øker omfanget av svart arbeid og sosial dumping, hvor allmenngjøringsloven blokkeres og forvitrer, og hvor Høyre og FRP overtar regjeringskontorene eller Solidaransvar innføres, NHO hindres i å blokkere allmenngjøring og flere forbund tar loven i bruk, Høyre og FRP danner ikke regjering – og avdelingene i Fellesforbundet verver flere nye utenlandske arbeidere med nye trekk- og tariffavtaler.

Og EU forhindres i å undergrave fagbevegelsen!

AVDELINGSLEDER i Oslo Bygningsarbeiderforening, Roy Pedersen, med funksjonærer.

Mission Impossible

Eller er det?

Rekrutteringen fortsetter på høyt nivå, markedet er hardt, men det er pågangsmotet også.

Tirsdag 10/2 valgte Rolf Wesenberg, Hanne Hægh, Pål Lintho og Stig O. Kubberud å ta turen til Strømmen videregående skole for å fortelle en vg.2 PIT-klasse om mulighetene man har innen trykkfaget. I forkant ble vi fortalt at klassen hadde høy fraværspersent, og da vi ankom ble vi overrasket over at det kun var åtte elever i klasserommet, resten dukket ikke opp.

Av disse åtte elevene var det kun én som var fast bestemt på hva han skulle bli, han skulle bli industrimontør, resten var åpne for alternativer, men fortsatt totalt uinteressert. fire elever satt med snuta i en dataskjerm og en sov. Av de tre som satt igjen var én veldig aktiv på spørsmålsfronten, men ble dessverre fort uinteressert da han fikk vite at faget ikke innebar sveising.

Uinteresserte elever

Wesenberg startet med en powerpoint-presentasjon av hva trykkfaget i grove trekk går ut på, litt om det å være lærling generelt og litt om det å være lærling i trykkfaget.

Pål fortalte litt om situasjonen i dag, og behovet for lærlinger, fortsatt var elevene uinteresserte.

Ironien ved dette besøket var at sju elever var usikre på hvilken yrkeslinje de skulle velge videre, men fortsatt var få uinteresserte i å høre på hva vi hadde å tilby.

Vi la igjen «medielarling.no»-visittkort og ga elevene tilbud om bedriftsbesøk og utplassering. Så vi får krysse fingra og håpe på at budskapet synker inn.

Torsdag 12/2 bar turen til Sogn videregående for å slå an en prat med 2 TIP-klasser på første året. Første gruppe bestod av ca. 8–10 elever, mange var håpefulle, andre var bestemte på en karriere som bilmekaniker, oppretter eller noe innen lakkering.

Rolf Wesenberg, Hanne Hægh og Stig O. Kubberud stod for besøket, nok en gang stod vi ovenfor en nokså uinteressert gjeng, dessverre.

REKRUTTERINGSPATROLJEN: Rolf Wesenberg, Stig Kubberud og Pål Lintho.

Foto: Hanne Hægh

Etter hvert som powerpoint-presentasjonen pågikk var det flere og flere som dytta en propp i øret og skrudde på iPod'en.

Innen Stig O. Kubberud begynte å fortelle om sine erfaringer som trykkerlærling var det noen elever som nærmest hadde sovnet, ikke overraskende var det ingen spørsmål som ble stilt i denne runden.

iPod'en viktigere

Etter et lite friminutt kom neste gruppe inn i rommet, den bestod av ca. 16–18 elever, prosessen gjentok seg, ettersom Wesenberg var godt i gang med powerpoint-presentasjonen var det et flertall som dytta propper i øra og satte på iPod'en. Da Stig O. Kubberud tok over og skulle fortelle om sine erfaringer møtte elevene en tone de ikke hadde hørt før, Kubberud krevde at de som hadde musikk på øret skulle ta ut propper og ta av headset og legge dette på bordet foran seg. Noe overrasket over å få en slik beskjed av en på deres eget aldersnivå gjorde de som de fikk beskjed om.

Kubberud snakket og fortalte, og interessen begynte å komme. Budskap-

et var enkelt og greit, selv om man har bestemt seg for en retningslinje må man være åpen for alternativer.

Etter hvert begynte spørsmålene å komme, utenom «de vanlige» spørsmålene om hvor mye man tjener og om man må jobbe mye, begynte det å komme spørsmål fra de mer interesserte.

Spørsmål om hvordan arbeidsforholdene er, om det er mye skader som følger med, om det er mulig å starte opp for seg selv, om det er mye teori og utfordringer etc.

Både Hanne, Rolf og Stig besvarte spørsmålene så godt de kunne. Vi kunne friste med bedriftsbesøk og utplasseringer, noe som ikke virket helt uaktuelt for mange.

Også her ble det lagt igjen «medielarling.no»-visittkort og flyers, noe mange av elevene tok med seg, dette ser vi på som et veldig godt tegn

Da gjenstår det å se om budskapet gikk inn eller ei.

Stig O. Kubberud

Olle Sahlstrøm: I skuggan av en storhetstid

Bokförlaget Atlas - 2008

Redaktör Larsen stakk til meg denne boken for en stund siden, og bad meg om å anmelde den for TgM – og det gjør jeg så gjerne.

Boken har en stor feil – den er skrevet på svensk. Det er synd for det betyr at den vil bli lite lest i vårt land, og det selv om boken er forholdsvis lettlest og koster en drøy hundrelapp. Det skal heller ikke underslås at boken kunne tjent på en strammere redigering og litt klarere struktur, men det blir små innvendinger mot en i hovedsak god bok.

«Det här är inte en bok om vad fackföreningar ska göra, vilka krav de ska ställa eller vilke politik de ska föra. Det är en bok om deras framtid, identitet och visioner. Och den är resultatet av två år av resor runtom i Europa, av möten och samtal med fackliga företrädare och forskare. Jag har mött en stor och livgivande öppenhet och vilja att diskutera fackliga framtidsfrågor, men också en bedövande och handlingsförlammande frustration över den historiska utförbacke som Europas fackföreningar befinner sig i.»

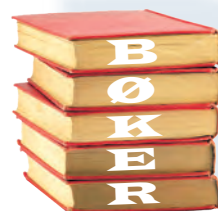
Bakteppet er et Europa der de fleste av de store industriarbeidsplassene har blitt borte, der stadig fler er ansatt i små bedrifter, der flere arbeider i servicesektoren, der stadig fler ikke har fast ansettelse, der arbeidskraften har blitt mer mobil, der sosial dumping er hverdagen og der organisasjonsgraden er i fritt fall og fagbevegelsen mister kraft og innflytelse.

«En ny arbeidsmarknad har vuxit fram inför våra ögon, självklar för många och för yngre generationer, smärtsam och svåröverkomlig för andra och äldre. Fästen för facklig organisering är inte längre i storskalig industri, utom i offentlig sektor. I vår tids Storbritannien ... har organisationsgraden halkat ner till 24 procent. I offentlig sektor ligger den på 60 procent för att i privat sektor organisera högst 18 procent av de anställda.»

«Europas fackföreningar befinner sig i en kris. Enbart en av fyra anställda är i dag medlem i en facklig organisation. Inte sedan 1950 har organisationsgraden varit så låg som den är nu. Gamla och klassiska fästen för fackföreningar har försvagats eller försvunnit. Tre slag av orsaker till medlemsras och facklig försvagning kan pekas ut: strukturella, institutionella och «inre» kulturella orsaker.»

Boken tar oss med til en rekke plasser; grenseovergangene der transportarbeiderforbund organiserer sjåfører i «Baltic road transport trade union network», Spania der landsorganisasjonen driver 146 faglige sentrum (CITE) der fremmedarbeidere både med og uten papirer får hjelp og støtte, den Europeiske Metallarbeider Føderasjonen der man jobber med grenseoverskridende faglig arbeid, havnen i Marseille der jobben går i arv fra generasjon til

TgM anbefaler:

generasjon, til California der forbundet SEIU forsøker ut nye måter å jobbe på, ... og underveis trekker forfatteren opp de større linjene, snakker med toppene i fagbevegelsen, deltar på kongresser ... og tilsammen gir det boken en stor spennvidde.

Tema i boken er blant annet nettverk over landegrensene, hvordan organisere i små virksomheter, blant kvinner og immigranter, både de legale og de illegale, hvordan utvikle transnasjonale tillitsvalgtordninger som europeiske samarbeidsutvalg. Men utover disse aktivitetene som peker fremover, er det også lange avsnitt om hvor dårlig stilt det er med fagbevegelsen mange steder.

For forfatteren er det tydelig at han ønsker en annen fagbevegelse enn den vi er vant med. Ikke bare tilbake til røttene (som er et begrep han bruker ofte), men som en sosial bevegelse i en tid der det ideologiske elementet i de fleste tilfeller er forsvunnet.

Fagbevegelsen trenger, ifølge forfatteren, en grundig diskusjon om fremtiden. Vi har, fremdeles her hos oss, en stor og innflytelsesrik fagbevegelse. Men vi ser også at mange av de utfordringene de har i andre land har vi også her hjemme.

Som et innlegg i denne debatten, og som veileder til noen av de diskusjonene, tankene og praktiske arbeidet som gjøres hos andre, er denne boken et verdifullt bidrag.

Les den!

Niels Killi

VISSTE DU AT?

At fra 1. januar i år er Ferieloven endret på to områder: Hvis deler av ferien ikke er avviklet skal den overføres til neste år, og kan ikke erstattes med økonomisk kompensasjon. Og alle som har rett til en ekstra ferieuke fra 60 år får nå dette uavhengig av når på året de fyller 60.

På egne ben – og i lokalb

Bedrifts-
besøk

DEN GRAFISKE KLUBBEN I VARINGEN: Fra v. Carsten Håkonsen, Camilla Elvenes, Anita Blyverket og Bjørg Lindqvist.

Fra Akerselvas bredder i forrige nummer, har redaksjonen i Typografiske Meddelelser beveget seg over Gjelleråsen, forbi industrifeltet på Skytta og over i Nittedal kommune. Her finner vi, i et flere ganger påbygd hus ved veien, lokalavisa for Nittedal og Hakadal: Varingen.

Tekst: Adolf Larsen
Foto: Finn Jensen

Det var flere forhold som fikk redaksjonsmøtet til å falle ned på avisen som mål for vår bedriftsreportasje, men de som veide sterkest er avisens uvan-

lig sterke stilling i lokalmiljøet og dens spesielle bakgrunn og eierstruktur.

En partipolitisk uavhengig bygdeavis

På bakgrunn av vinterens diskusjon om Max Manus og hjemmefronten virker det som de fleste er enige i at hjemmefronten ikke vant krigen alene, men når det gjelder initiativet til at det ble lokalavis i Nittedal allerede i 1946, må de ta på seg hovedansvaret. Allerede kort tid etter frigjøringen ble det fra kretser rundt Milorg i Hakadal og Nittedal tatt grep for å arrangere et stiftelsesmøte for lokalavis i bygda. Møtet diskuterte mulighetene for drift av lokalavis, vedtok retningslinjer for avisdriften og valgte et arbeidsutvalg for å arbeide videre med saken. Her gikk det like fort i oppbygningen

som enkelte avisledere i dag bruker på rasering. Det ble raskt slått fast at behovet for avis var til stede, og allerede i april 1946 var avisen en realitet. Stiftelsesmøtet, hvor lokale lag og foreninger fra kommunistpartiet, fagforeninger og kvinneforeninger, til næringsforeninger og de religiøse tegnet seg for 90 aksjer, var også på andre områder mer framsynte enn noen kunne forlange.

Lokal og ukjøpbar

Det lokale og det upretensiøse er det som også er førsteinntrykket for TgM sine utsendte. Avtalen med redaktøren må utsettes litt, da han er ute i fotooppdrag i forbindelse med besøk fra Fylkeskommunen. Når han kommer, sier ansvarlig redaktør og daglig leder Jan Fossen at han for sin del ser slike oppdrag som et rent frynsegode – og at det i det dag-

befolkningens postkasser

lige blir alt for mye møter og administrasjon. Dialekten avslører at han ikke har lokal forankring i sine røtter, men til gjengjeld har han 27 års ansiennitet i avisen. Den lokale forankringen gir seg ikke bare utslag i at 80 prosent av husstandene i kommunen er abonnenter, men kom til syne allerede under stiftelsen. De vedtatte vedtekter slo fast at aksjenes omsettelighet er innskrenket, i det lag og foreninger i kommunen har forkjøpsrett. Med andre ord en vedtektsfestet lokal forankring og et effektivt vern mot oppkjøp fra mediekonsernene.

Frihet og lite malstyring

– Vi hadde 27 søkere, de fleste faglærte, da vi sist søkte etter mediegrafiker, sier Anita Blyverket, klubbleder hos grafikerne, som består av tre kvinner, selv om det nå er inne en ung mann i svangerskapsvikariat. – Det er mulig at søkerne først og fremst oppfatter Varingen som en sikker arbeidsplass, i motsetning til mange av de større avisene. Men for oss som arbeider her er det jobbrotasjon og mye faglig frihet som er viktigst. Vi samarbeider med redaksjonen, men har stor frihet, spesielt på featuresidene.

– Vi lager også annonser, nettannonser og bearbeider alle bilder i avisen, forteller Bjørg Lindqvist, som i motsetning til Anita har mange år bak seg i avisen. Lindqvist startet karrieren i Varingen i januar 1979, som perforatør, som så mange kvinner på den tida. Bjørg savner verken det eller paste-up, og mener at tida som grafiker ikke har vært bedre enn nå.

– Jobben som grafiker har vært spen-

ETTER 30 ÅR I VARINGEN er Bjørg Lindqvist klar for AFP.

DIREKTØR OG REDAKTØR Jan Fossen er svært fornøyd med Varingens framgang.

nende og utviklende i vår lille lokalavis. Her må alle gjøre «alt», fortsetter hun. Noe som likevel ikke hindrer at hun går av med AFP i løpet av våren.

En fremtid i Nittedal

– Varingens plass i nittedølenes hjert-er, og postkasser, er enda mer imponerende når en tar med i betraktningen at 70 prosent av de som arbeider pendler ut av kommunen, sier redaktør Fossen.

Det krever at vi presenterer en avis som dekker fritida til befolkningen. Fossen er, i tillegg til redaktør, som han vært siden 1986, daglig leder. Avisen som kommer ut onsdag og fredag, går med et bra overskudd, men ikke fullt så bra som i 90-årene hvor avisen var blant landets mest lønnsomme. Avisen har 17 årsverk, hvorav 7/8 i redaksjonen og et opplag på 6.100 eksemplarer, hvorav 80 prosent er abonnenter.

Hei fagforeningskamerater!

Gammer'n har krabba ned, tatt hornet på ryggen og gitt seg til byen; til demonstrasjon. Det freste nedi hornet av sinne og fortvilelse – er det ikke grense for hva Israel kan tillate seg mot det palestinske folket; er det ikke grense for hva stormaktene, mer eller mindre samtykkende tillater?

(Dette kommer på trykk om et par måneder, men galskapen er ganske sikkert ikke over ennå.)

Den israelske staten trapper opp undertrykkinga og mishandlinga av det palestinske folket; i dette øyeblikk (30. desember 08) i det israelskapt fengselet Gaza. Samtidig prøver de å spre forvirring og uklarhet om årsakene til den palestinske motstanden. Statssekretær Johansen og store deler av norsk presse følger opp og skal fordele skyld. Dessverre har de ofte kort hukommelse, samtidig som de ikke ser forskjellen på okkupanten og de som blir okkupert.

I disse Max Manus tider bør vi i Norge greie å skille lort og kanel; med den erfaringa nordmenn har med okkupa-

sjon. «Joda, men Midt-Østen er annerledes....». Visst f.... er det annerledes – palestinerne i Gaza har ikke muligheten til å flykte til Sverige eller andre naboland, de kan ikke dra på skauen, osv.

Israels 60-årige umenneskelige okkupasjon av de palestinske områdene er fordømt av det internasjonale samfunn, men svært få ser ut til å ta FN-resolusjonen retta mot Israel alvorlig. Israel gir i hvert fall blanke.

Israels stadige ekspansjon og kolonisering på Vestbredden, deres strupetak på Gaza, må jo føre til rettferdig motstand mot okkupasjon og undertrykking. Israels intensiverte kamp for mer land uten palestinere, må møtes med opptrapping også fra fagbevegelsen. Jeg er virkelig stolt av min fagforening som styrker solidariteten gjennom det nye prosjektet i Palestina.

Den norske regjeringa burde, med alle midler, legge press på Israel. Linja med å søke såkalt tillit hos begge parter for å kunne bidra i fredsprosessen, har slått feil i tiår. Dette standpunktet har kun forverra situasjonen for det palestinske folket. Jeg kan ikke akseptere regjeringas logikk. Vi må kreve at den norske regjeringa viser klarere handling til støtte for et okkupert folk i stedet for den stadige godvillige forståelsen for en

lovbrytende okkupantstat. Israel turer fram, med USAs velsignelse, stort sett uavhengig av internasjonal opinion. Palestinerne må hver gang starte den såkalte fredsprosessen forhandlinger fra et utgangspunkt i økende grad på pressa til kompromisser på Israels premisser; utbomba, utsulta, uten mulighet til noe som likner på et «normalt» liv.

Jeg ber regjeringa rette ryggen, og gjøre det klart at det er Israel og ikke palestinerne som er ansvarlige for Israels «tiltak»; det er faktisk Israel som okkuperer. Regjeringa må framheve det grunnleggende, og ikke bruke desperate handlinger fra palestinske grupper til å sidestille en av verdens største militærapparater med grupper med håndvåpen og hjemmelagde raketter.

Flott OGF, med fortsatt støtte til det palestinske folket i deres rettferdige kamp. Stå på!!

Svein Mortensen

Foto: Finn Jensen

En ny vår på Frysja

Etter mange års usikkerhet, trusler, håp og forhandlinger har de ansatte ved Hjemmet Mortensen Trykkeri fått en avklaring i form av kontrakt på trykking av alle produkter for Hjemmet Mortensen as.

Avtalen skal revurderes senest etter tre år, og forutsetter foruten det vanlige snakk om markedspriser, også at Hjemmet Mortensen Trykkeri går med overskudd i løpet av 2010.

Uten å ha fått dette bekreftet av ledelsen i Hjemmet Mortensen, utover at kontrakten er vunnet i konkurranse med tre nordiske trykkerier, føler vi oss sikre på at vedtaket ikke er kommet i stand uten kamp med den danske delen av eierne.

Selv om avtalen er inngått etter priskonkurranse, interessant nok med kun nordiske trykkerier, er det ikke noe som tyder på at de danske eiere har forlatt sitt prinsipielle standpunkt; nemlig at trykking ikke er en del av kjernevirksomheten.

Etter at forhandlingene med danske Stibo ikke førte fram til det ønskede resultat, bygging av nytt trykkeri, har situasjonen på ny vært høyst uklar for de ansatte, med følgende mulige framtidsutsikter; hangle videre, salg (som

ingen lenger trodde på) eller nedleggelse. Ledelsen har i denne perioden stadig presset de ansatte på betingelser, samtidig som de har innhentet sine anbud fra europeiske trykkerier. At trykkeriene i siste instans viste seg å være Norden, er et moment som vi i Tgm vil komme tilbake til i senere utgivelser.

Og presset virket

– Selv en sterk klubb må i visse situasjoner gi innrømmelser vi prinsipielt er i mot, sier klubbleder Kjetil Larsen til Tgm.

– Vi har gitt mye, men de fleste av de prinsipielt viktige skrittene ble tatt i forhandlingene med Stibo, hvor vi oppfattet at vi kunne få noe igjen for våre innrømmelser; nemlig innvesteringer. Når vi nå kom tilbake til våre nåværende eiere, som ikke vil investere, kunne vi selvsagt ha stått på våre prinsipper; at ingen i det sittende klubbstyret tror at lønnsnedslag for de ansatte noensinne har reddet en bedrift!

Nå valgte vi ikke den linja, men en konstruktiv linje, som vi selvsagt kan bli kritisert for, men vi vil ikke bli kritisert for at det var vi som dumpet betingelser og arbeidsvilkår. Det var det andre før oss som gjorde, men ikke så åpent. Og vi på Frysja har fortsatt arbeidsbetingelser vi kan leve av.

På spørsmål om klubblederen tror på en framtid for ukebladtrykkeriet, sier Kjetil at tallene som ligger til grunn for avtalen i hovedsak er realistiske, men forutsetter lite stans i produksjonen, meget god planlegging og bedre leveringstider fra forlaget. Det siste en selvfølge i følge klubblederen; – skal de ha internasjonale priser, skal trykkeriet ha betingelser som om de måtte trykke i utlandet.

Hverdagen og livet må gå videre

Nå går hverdagen videre på trykkeriet og alle ansatte har fått tilbud om sluttpakke, med meget kort svarfrist til 11. mars. Etter det skal bemanning slankes, maskinene kjøres på tre skift istedenfor fire, og lønna skal ned 10 prosent.

Klubben er innstilt på at nedbemanning utover de som sier ja til sluttpakke skal løses med rullerende permitteringer. Når vi i klubbstyret har strukket oss så langt i forhandlingene er en grunn alderssammensetningen hos medlemmene. Det er mange i klubben som kan gå av med AFP i løpet av de neste to årene, og vi har kommet til at å ta vare på disse, som ikke hadde vært direkte attraktive på arbeidsmarkedet, etter å ha arbeidet skift i stort sett hele sitt liv er viktigere for oss enn våre politiske prinsipper, avslutter klubbleder Larsen.

Foto: Adolf Larsen

IVRIGE DELTAGERE
diskuterer reglene i spillet

Et spill for oss...

Redaksjonen i TgM overlater ikke noe til tilfeldigheter, eller andres meninger. Vi satser på konkret kunnskap om den konkrete situasjonen. I denne forbindelse Gyldendals nye spillsatsing: «Fagforeningsspillet 1. mai». Spillet som er utviklet av entusiaster som Rune Soma og Espen Løken, ble innkjøpt og prøvd ut av redaksjonen med gjester.

Når vi i overskriften antyder at dette er et spill for oss, vil det si for en ikke helt ung venstresideaktivist med gode kunnskaper om norsk fagbevegelse, arbeiderbevegelsen og norsk arbeiderkultur. Spillet er en kombinasjon av kunnskaps- og strategispill. Kunnskapsspørsmålene dreier seg om helt relevant kunnskap, men er muligens i overkant vanskelige. Strategien går i «god» fagforeningstradisjon ut på organisasjonskamp mot andre aktører innad

i fagbevegelsen. Testpanelet, som var en god blanding av fagforeningsmedlemmer fra privat og offentlig sektor, var godt fornøyd med både utforming og regler for spillet, men var litt tvilende til spillets sjansekort, som deltakerne fikk når de havnet på rette feltene. Disse kom litt ofte i forhold til spørsmålskort, men helhetlig er dette et spill vi vil anbefale, men som utvilsomt passer best som lagspill, ikke minst på grunn av spørsmålenes vanskelighetsgrad.

Uten å røpe hvem som gikk av med seieren, var damelaget, bestående av nåværende og tidligere medlemmer i OGF, som vanlig sterke når det kom til strategiske overlegninger.

Odd Myklebust: Et yrke. En avis. En by.

Drammens Tidendes Grafiske Klubb 1909–2009

Flott bok om den grafiske klubben i Drammens Tidende.

Jeg slutter aldri å forundre meg over hva de grafiske klubbene rundt om i landet får til når det gjelder historieskriving. Den grafiske klubben ved Drammens Tidende hadde 72 medlemmer i 1997. Ti år senere var medlemstallet redusert til sju! Likevel har klubben prestert å gi ut en flott 256-siders historiebok om sin egen virksomhet gjennom hundre år. Boka er skrevet av Odd Myklebust, som er samfunnsredaktør i Drammens Tidende. Og en av klubbens egne – Øivind Winge – har stått for den grafiske utformingen. Som historiker uten spesielle kvalifikasjoner når det gjelder bokdesign, er ikke jeg den rette til å mene så mye om utformingen. I bokas forord omtales den som dristig, og det er nok en riktig betegnelse. Den er tiltalende og oversiktlig, men etter min smak er det kanskje litt for mange designelementer på hver side. La meg ellers nevne at omslaget er enkelt og iøynefallende på samme tid, og at det de siste dagene nærmest har virket som en magnet på dem som har passert kontorpulten min.

Ser også bakover i historien

Myklebust har valgt å dele framstillingen sin inn i femten kapitler, og han rykker i hovedsak kronologisk fram, med unntak av et par kapitler som tar for seg spesielle temaer over lengre tidsperioder. Boka innledes med et kort kapittel om stiftelsen av klubben i 1909. Deretter følger fem kapitler som trekker tråder bakover i historien; Myklebust skriver om tidlig lokal arbeiderkamp, om Drammens tidligste avishistorie, om typografenes første organisering i hovedstaden og i Drammen, og om de to avisene som etter hvert ble en: Drammens Tidende og Buskeruds Blad.

Kapitlene sju til ti omhandler klubbens egen historie fram mot 1940, kapittel elleve er et oversiktskapittel over den tekniske utviklingen innen avisproduksjonen generelt og i Drammens Tidende spesielt, og kapittel 12 tar for seg krigen. Deretter følger to kapitler om de første tiårene etter krigen, før boka avsluttes

med et intervjubasert kapittel om tiden fra 1970-årene og fram til i dag.

Bokas første tredjedel har en generell lokalhistorisk tilnærming med hovedvekt på arbeider- og pressehistorie, og kanskje vekker denne delen mest interesse blant lesere med en eller annen tilknytning til Drammensregionen. Framstillingen av klubbens historie i mellomkrigstiden har imidlertid en helt annen karakter. Her klarer forfatteren på en interessant og forbilledlig måte å få fram særtrekkene ved den klubben som fra stiftelsen het Drammens Tidendes Trykkeriklub. Myklebust betegner klubben som konservativ, og han framhever at den var mer opptatt av yrkesfaglige spørsmål enn av fagforeningsvirksomhet.

Ettersom den var Drammens største trykkeriklubb, hadde den en dominerende posisjon i den typografiske foreningen i Drammen, og dette førte til et vedvarende spenningsforhold innad i foreningen, der klubbene i Drammens Tidende og i arbeideravisen Fremtiden sto mot hverandre. Han trekker også fram flere eksempler på at klubben i Drammens Tidende i sentrale saker sto i opposisjon både til sitt eget forbund og til LO. Myklebust forklarer klubbens holdninger med de spesielt tette samarbeidsforholdene innad i Drammens Tidende, men han setter dem også i sammenheng med radikaliserings og splittelser i arbeiderbevegelsen i mellomkrigstida.

Dramatiske hendelser under krigen

Krigen vies mye plass i boka om den grafiske klubben ved Drammens Tidende, og Myklebust har skrevet et spennende kapittel om dramatiske hendelser knyttet til produksjon av illegale aviser i stort omfang, om Fremtiden som hardnakket trosset okkupasjonsmaktens sensur og derfor ble stengt av tyskerne, og om Drammens Tidende som fortsatte å komme ut gjennom alle krigsårene, og som både under og etter krigen ble beskyldt for å ha løpt nazistenes ærend ved å trykke okkupasjonsmaktens og NS' propaganda i fem år. Vi får høre at formannen i Drammens Tidendes trykkeriklubb, Thorstein Bakke, ledet

den tekniske produksjonen av kommunistavisen Friheten – en av de få illegale avisene som ikke ble stensilert, men som ble trykt på en ordinær boktrykkspresse.

Det som savnes i dette kapittelet er en beskrivelse av situasjonen for klubben og dens medlemmer. Hvordan fungerte trykkeriklubben under krigen? Og hvordan var det å arbeide som typograf eller trykker i en avis som ble betraktet som en medløper for okkupasjonsmakten og som mange mente skodde seg på krigen? Flere aviser var i samme situasjon som Drammens Tidende, men foreløpig vet vi dessverre for lite om hva klubbene og de fagorganiserte mente om situasjonen de var havnet i, og hvordan de valgte å håndtere den. Antakelig har ikke kildematerialet gitt forfatteren mye hjelp på dette feltet.

Teknologiske endringer

Blant interessante temaer som behandles i bokas siste kapitler kan nevnes omfattende teknologiske endringer – med betydelig konsekvenser for klubbens medlemmer – og avisens utvikling etter at den i 1993 ble solgt til Orkla Media.

Odd Myklebust og Drammens Tidendes Grafiske Klubb har laget en god og lesverdig bok. Her er mye nytt og spennende stoff for lesere som er opptatt av

Forts. side 18

Fare på ferde?

Gjestespalta

Asbjørn Wahl lanserer bok om vårt politiske arvesølv. Han ber oss våkne og se hva som skjer med velferdsstaten.

– Det er ikke bare nedskjæring og privatisering som undergraver velferden, mener mannen som leder For velferdsstaten.
– Det er like mye at innholdet i viktige velferdsordninger blir ødelagt innenfra, hevder han.

Av Magnus E. Marsdal

– Blir du syk og trenger støtte, møtes du med mistillit. Det er det motsatte av solidaritet.

Boka «Velferdsstatens vekst – og fall?» (Gyldendal) åpner med fortellingen om en kvinne som har slitt med sykdom og smerter i mange år. Hun har gjort sitt beste for å holde seg i arbeid.

– Men når hun endelig ikke klarer mer, møter hun et system fylt av mistillit. Hun sendes fra lege til lege. Alt forhales. Hun opplever å få stilt diagnose av en lege hun aldri har møtt. Hun møter aldri saksbehandleren, som bestemmer hennes livsvilkår, gjenforteller Wahl.

Det gikk fire år fra denne kvinnen søkte uføretrygd til den ble innvilget.

Prossessen var en stor påkjenning

– Hun har grått, forteller hun. Hun har vært langt nede. Hun regner seg selv som en psykisk sterk person. Hun sa til meg: «Jeg lurte på hvordan andre klarer seg gjennom dette.» Og jeg tenker: Hva slags spørsmål er det? Er ikke dette den norske velferdsstaten? Skal ikke den hjelpe oss? Har det gått så langt at velferdsordningene nå er en økt belastning for den som trenger dem, ikke en støtte?

Gjennom 10 år har Asbjørn Wahl vært ute og reist med foredrag for aksjonen For velferdsstaten, som er bygd opp av fagforbund i og utenfor LO og en rekke andre organisasjoner. Slik har han kommet i kontakt med mange som opplever de alvorlige endringene av våre velferdsordninger.

– Møtet med utallige slike som den nevnte kvinnen fikk meg til å åpne øynene, forteller Wahl. Nå har det blitt bok. Og den er ikke nådig mot den såkalte arbeidslinja i velferdspolitikken.

– Jeg tror vi må innse at det vi i fagbe-

vegelsen kaller «arbeidslinja» ikke handler om å skape arbeidsplasser, men om mistenkeliggjøring og disiplinering av nettopp de menneskene som burde vært møtt med solidaritet. Da ligger ikke lenger arbeiderbevegelsens forståelse av arbeidsløshet til grunn. Da er vi tilbake til det nedlatende, borgerlige synet på den arbeidsløse og den uføre som et mennesket som skal bære skylda, og kanskje skammen, for sin egen situasjon, mener Asbjørn Wahl.

Fattigdommen er heller ikke redusert

I tillegg kommer at den såkalte arbeidslinja ikke fungerer, mener forfatteren. Siden arbeidslinja ble vedtatt arbeidslivspolitikken under Gro Harlem Brundtland har ledende politikere år etter år snakket om å redusere utstøting fra arbeidslivet og bekjempe fattigdom. Likevel har antallet uføretrygda økt og økt, til langt over 300.000. Fattigdommen er heller ikke redusert.

– Nå må man snart erkjenne at den såkalte arbeidslinja har vært mislykka. Det går i gal retning, hvert eneste år. En total fiasko. Jeg tror problemet er at denne politikken angriper symptomene og ikke årsakene. NAV skal nå gjøre noe med den enkelte arbeidsløse, men når skal vi gjøre noe med systemet som skaper arbeidsløshet og utstøting, spør Asbjørn Wahl.

– Etter mitt syn er det utrolig at denne politikken bare får fortsette. Vi bruker enorme midler til tiltak som beviselig ikke virker.

Asbjørn Wahl ønsker å nå mange aktive i fagbevegelsen med den nye boka. Han mener den er for alle som opplever at samfunnet på viktige områder utvikler seg i gal retning. Wahls ambisjon er å bidra til forståelsen av hva som foregår, slik at man kan finne fram til en mer effektiv politikk for å fremme fagbevegelsens verdier.

– Jeg tror vi trenger å våkne. Velferdsstaten er mer trua en man kan få inntrykk av gjennom debatten som føres, advarer han.

– Mener du fagbevegelsens folk er for sløve?

ASBJØRN WAHL, forfatter av boka «Velferdsstatens vekst - og fall?»

– Det finnes enormt med kunnskap og engasjement i bevegelsen. Men samtidig har nok noen en litt naiv forståelse av velferdsstaten. Vi snakker ofte om disse ordningene som om de er noe alle har vært enige om og stolte av. Da glemmer vi at rettighetene folk flest har i Norge er resultat av politisk mobilisering og kamp, påpeker Asbjørn Wahl.

– Hvis vi glemmer at velferdsstaten er knyttet til makt og den politiske kampen mellom organiserte interesser, mister vi også av syne at det kan gå alvorlig galt hvis vi ikke jobber fram et nytt engasjement nå som maktforholdene er forrykket til fordel for finanskapitalen, de rike og andre som ikke ser seg tjent med å styrke velferdsstaten og arbeidfolks rettigheter.

Boka «Velferdsstatens vekst – og fall?» ble lansert i starten av mars, på Velferdskonferansen 2009, og finnes i bokhandelen.

Oslo-litografenes pensjonistforening

Har på sitt årsmøte 10. februar valgt følgende til nytt styre i foreningen:

Ragnar Hornkjøl er valgt til ny leder, med Bjørn Ivar Nygaard som nestleder og Kjell Holsten som sekretær.

Den samme foreningen bevilget på medlemsmøtet i januar 1.000 kroner til Norsk Folkehjelp sitt arbeid i Gaza.

Det å skrive et historisk tilbakeblikk med et aktuelt tema kan ved første øyekast virke noe selvmotsigende. Med dagens økonomiske krise kan det imidlertid være av verdi å se på hvordan våre kolleger håndterte den forrige store krisen.

Mellomkrigstiden var en vanskelig tid for arbeiderklassen, både i Norge og i den øvrige verden. I Norge var arbeidsløsheten i årene fra 1921 til 1939 aldri i nærheten av tallene for tiårene før, der den i de første tiårene av århundret lå rundt 5 prosent og lavere, var den i mellomkrigstiden aldri under 10 prosent og for de fleste årene stort sett over 20 prosent.

Ekstra ille ble det etter at den store internasjonale krisen slo inn over landet. Krisen brøt ut med krakket på New York børsen – Wall Street – i oktober 1929 og spredte seg siden til resten av verdensøkonomien.

Med den økonomiske krisen fulgte en arbeidsløshet som til nå har vært enestående, i slutten av 1932 var 42 prosent av de fagorganiserte i Norge arbeidsløse.

For de grafiske fag var situasjonen noe bedre, for typografforeningen i Oslo lå

for eksempel arbeidsløsheten i mellomkrigstiden på rundt 12 prosent, og med en topp på rundt 25 prosent i de verste periodene.

De offentlige støtteordningene var få og dårlige, og det falt på fagbevegelsen å støtte sine arbeidsløse medlemmer. Til det formålet var det opprettet egne kasser for ledighetsstønad, både i foreningen og i forbundet.

Store tall og gjennomsnittstall forteller ikke alt om hvordan ledighetssituasjonen virket for det enkelte medlem. De som var i arbeid fikk en øket belastning ved større kontingent. De som var ledige fikk redusert sin inntekt. Dette siste var selvsagt avhengig av hvor lenge ledigheten varte for den enkelte. Det kunne variere meget sterkt.

Foreningen ville imidlertid ikke nøye seg med den hjelp til de arbeidsløse som besto i bidrag av ledighetskassen. Mange forskjellige tiltak ble iverksatt for å gjøre det lettere for dem som var rammet. Det ble bl.a. foretatt innsamlinger på trykkeriene, og kollegene og også noen trykkeriere ga sine bidrag. Det ble organisert sammenkomster, hvor overskuddet skulle gå til de arbeidsledige. Ved slike sammenkomster var det regelmessig deltagelse av Typografkoret og Typografenes orkester, som på den måten ga sine verdifulle bidrag til hjelp for kollegene. Av foreningen ble det også arrangert sammenkomster og utflukter for de arbeidsledige og deres familier.

Videre bevilget Den Typografiske Forening bidrag til drift av Arbeidsløses Forening og Arbeidsløses Café. Alt dette var betydningsfullt nok, det kunne være lyspunkter i en ellers trist

tilværelse. At de arbeidsledige hadde en grå hverdag kan man se vitnesbyrd om når det i beretningen fra 1926 og utover finnes en bevilgning hvis formål er å hindre at arbeidsløse typografer skal gå ute og fryse. 'Også i år har avdelingen i vintermånedene leiet varmetue for de ledige', – slik lyder ordene i en av beretningene. Vi befinner oss i landets hovedstad i mellomkrigstiden, hvor noen av de 2–300 faglærte typografer er glad for at de i kalde vinter måneder kan finne et sted å være. (T. Hegna: Oslo Typografiske Forening 100 år)

Det var også viktig å få de arbeidsløse inn i arbeid, om ikke annet så i hvert fall for en periode. Dette ble gjerne ordnet ved at de som var i arbeid avspaserte overtiden og en arbeidsledig kollega kunne få et vikariat.

Slik ble erfaringene med denne ordningen oppsummert av klubben på Allers: På et møte i klubben 3dje mars 1933 besluttet det at optjente overtidspenger skulle opbevares av en valgt tillitsmann inntil en ukelønn var opnådd. Da skulle man ta 1 ukes ferie og la en arbeidsledig få vikarjobb. Som overtidskasserer valgtes Kr. Andresen. Da Andresen senere ble syk overtok Fr. Storkaas hvervet og har hatt det hele tiden siden. Denne ordning ble praktisert ca. 1 år; da kom det en organisasjonsmessig ordning som gikk ut på at grunnlønnen skulle stå inne og overtidsprosenten utbetales vedkommende. Når det gjelder denne ordning har vårt personale gått i spissen. Det er mange av våre kolleger dette er kommet til gode og det har vist sig å være et godt tiltak. (Kleggen 1938)

Niels Killi

Forts. fra 16 - Drammens Tidende...

lokal arbeiderhistorie, som er interessert pressehistorie eller som vil sette seg inn i historien til en grafisk klubb gjennom et svært turbulent hundreår. Boka er gjennomillustrert, og enkelte av bildene er spesielt flotte. La meg bare ri en liten historikerkjepphest til slutt. Selv om det både finnes en litteraturliste og et fyldig register bakerst i boka, ville det ha vært nyttig med et lite noteapparat eller et referansesystem som gjorde det enklere å etterprøve opplysninger eller stupe inn i kildene for videre studier.

Tor Are Johansen
Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

SOMMERFEST MED FAGFORENINGA!

Hei medlemmer. Sett av fredag 28. august for da arrangerer OGF sommerfest.

Det vil bli enkel servering, musikk og hygge.

Annonse med påmelding og praktiske opplysninger kommer i neste nummer av TgM.

Trykkernes Landssammenslutning i Norge

Invitasjon til Nordisk Trykkermøte 2009

Nordisk Trykkerstevne vil i år bli holdt på Pinenhus Hotel og Konferansesenter i Danmark.
www.pinenhus.dk i perioden 21-24 mai 2009.

Vi inviterer i den anledning våre medlemmer med eventuelle ledsagere til deltagelse.
Det faglige program er på nåværende tidspunkt ikke helt klart, men vil i hovedsak dreie seg om temaene trykker-
utdanning, status i opplæringssituasjonen, fremdriftsplaner og hva markedet forventer seg i forhold til utdanning.
Skiftordninger, regler, arbeidstid, arbeidsforhold kveld/natt og øvrige bestemmelser vil også være et tema for dis-
kusjon og drøftelser under Nordisk Trykkermøte.

Det vil parallellt med trykkernes møter, bli arrangert egne opplegg for ledsagere.
Fullstendig program vil bli sendt de påmeldte så snart dette er klart.

Pris opphold:

Prisen pr.deltager vil være 1000,- danske kroner som innbefatter helpensjon med alt innkludert for hele
oppholdet. Tillegg for enkeltrom kr. 500,-

Pris reise:

Reisen til Danmark og Hirtshals, vil foregå med Color Line's båt fra Larvik torsdag 21.mai kl. 08.00 med retur
søndag 24. mai kl. 12.45. Prisen er ca kr.600,- tur/retur som inkluderer frokostbuffet på utreise og lunch på
hjemreise. TLS tar forbehold ved prisendringer
Våre danske kollegaer vil besørge transporten i Danmark.

Annet:

Vi har pr.dd ikke helt klart for oss reisen til og fra Larvik,og vi vil bruke noe tid for å se på alternative muligheter.
Dette er noe vi vil komme tilbake til på ett senere tidspunkt.

Avreisen er tidlig på morgenen på en helligdag, og det ser ut til at togreise er ett dårlig alternativ.

Muligheten for en overnatting i Larvik fra dagen før er tilstede- dette også med tanke på de som eventuelt vil
komme til Østlandet med bil/tog eller fly. De som ønsker en annen reiseform til Danmark må ordne dette selv,og
det er flere muligheter. TLS vil av den grunn kun være ansvarlig for reisen fra Larvik med retur.

Påmelding snarest og innen 30. mars. Eventuelle spørsmål kan rettes til en av følgende:

Jonn Gulbrandsen,
Hans Nordli
Gunn N. Gundersen,

tlf. 95 76 21 95
tlf. 92 45 89 75
tlf. 92 26 36 23

jg@riktersvendsen.no
hans.nordli@gmail.no
gunn.n.gundersen@kebas.no

**Benytt anledningen til en flott week-end i samvær med gode kollegaer
med en faglig og sosial ramme.**

02.02.2009
Trykkernes Landssammenslutning i Norge
Styret

En hyggelig førjulstradisjon

Omtrent til kakelinna samler Oslo Grafiske Fagforening sine jublanter til utdeling av hederstegn, som det heter i Fellesforbundet. Medlemmer som har hatt sitt medlemskap i orden i henholdsvis 25, 40 og 45 år blir hedret. De sistnevnte med både diplom, æresmedlemskap (og kontingentfritak).

Vi som deltar fra styret i OGF synes alltid at dette er en hyggelig markering, men vi må jobbe mer for å få overbevist flere av jublantene om å møte opp på arrangementet. Spesielt hos medlemmene med 25 års medlemskap er det liten interesse for arrangementet,

Tradisjonen tro var det Gunnar Nordby som var seremoni-

mester, noe som betyr at denne delen er i trygge hender!

Taler for jublantene var denne gang Fellesforbundets 1. nestleder, og NGF sin siste leder, Anders Skattkjær.

Etter den tradisjonelle utdelingen av hederstegn var det også denne gang en overraskelse. Etter anbefaling fra avdelingen var Anders Skattkjær tildelt forbundets gullnål, som blir tildelt tillitsvalgte med mer enn 25 års sammenhengende tillitsverv. Når det gjelder tildelingen til Skattkjær kan vi slå fast at det var både meget fortjent, og ikke en dag for tidlig, da det nå er 34 år siden han fikk sitt første tillitsverv i Haugesund.

Alle foto: Finn Jensen

Etter merkeutdelingen var det magen og ganen som skulle ha sitt.

Til h.: Anders Skattekjær fikk sin velfortjent gullnål overrakt av Terje Fjellum.

40 ÅR I LO: Kjell Egil Aaberg, Jan Erik Andersen, John Kåre Andresen, Arve Kol Blankvandsbråten, Svein Olaf Eikrem, Knut Eilertsen, Gerd Tove Jacobsen, Aage Jakobsen, Per Roger Larsen, Øyvind Åge Maanum, Lilly Nordahl, Roger Schei, Tor Egil Solberg, Janko Stjelja, Steinar Stoa, Tor Vesterhagen, Ketil Wardenær, Fredrik Wibe og Arne Ødegaard.

25 ÅR I LO:

Bernt Benth,
Gunnar Devik, Grete Furu,
Trond Hansen,
Jarle Tommy Knutsen,
Grete Larsen,
Hoa Thuong Nguyen
og Sverre Seim Nilsen.

45 ÅR I LO: Knut Bratlid, Svein Arild Bøhn, Arne Ekstang, Jan Erik Holmsen, Håkon Wilhelm Johanson, Arild Kelm, Håkon Olav Kjernsmo, Laila Kjønnørød, Berit Knudsen, Arne Christian Kreutz, Hilde Margrethe Ov Løwing, Svein Martinsen, Steinar Nes, Holger Villy Nielsen, Arild Nilsen, Kjell Petter Norli, Stig Jan-Thore Ulleberg og Tore Ingar Westby.

VI GRATULERER

*Oslo Grafiske Fagforening
gratulerer sine jublanter*

APRIL 2009:

50 år:

130459, Lundhaug, Vidar,
Fjellveien 34, 1963 FOSSER
160459, Mathisen, Heidi, Nedrev. 16,
2070 RÅHOLT

60 år:

010449, Enger, Jan Egil, Oppenv. 429,
2740 ROA
070449, Mathiesen, Wera Rigmor,
Ramstad Terr 3, 1405 LANGHUS
100449, Hussain, Arshad, Tøyengt. 32,
0578 OSLO
110449, Lind, Randi Cecilie,
Eventyrveien 16, 1476 RASTA
140449, Hallberg, Kari,
Vestre Eikenga 34, 3400 LIER
140449, Tangen, Per Gunnar,
Nedre Rælingsv. 235,
2008 FJERDINGBY
170449, Andresen, Jack Terje,
Nåkkvesv. 1, Leil. 3050, 0670 OSLO
170449, Ovik, Bjørn Eigil, Skoleg. 34,
2010 STRØMMEN
170449, Samuelsen, Odd Lasse,
Edwardsvei 15, 1450
NESODDTANGEN
200449, Bråthen, Stein,
Tokerudberget 18, 0986 OSLO
200449, Fauske, Eli S., c/o Karin Koch,
Tåsenveien 115 B, 0880 OSLO

70 år:

050439, Fossum, Jørn Steinar,
Vinterv. 3, 1389 HEGGEDAL
060439, Hansen, Bjørn Synnøve,
c/o Mette Kollenberg, Ulsholtveien 22,
1053 OSLO
100439, Karlsen, Svein Erik,
Huiv. 40 C, 3133 DUKEN
130439, Iversen, Arild, Likollen 2 B,
1481 HAGAN
160439, Sletmoen, Magnar Paul,
Ammerudhellinga 78, 0959 OSLO
200439, Melvold, Rolf Erik, Furuv. 33,
2020 SKEDSMOKORSET
210439, Slotsvik, Per Sverre,
Brekkev. 48, 1430 ÅS

75 år:

020434, Gustavsen, Jan Andre,
Ammerudv. 64, 0958 OSLO
150434, Melgaard, Tor,
Rustadgrenda 37, 0693 OSLO
190434, Olsen, Frøydis,
Ravnkollbakken 7, 0971 OSLO
280434, Braathen, Steinar,
Iver Holtersvei 1, 1410 KOLBOTN

80 år:

270429, Breiby, Inger, Ullern,
2100 SKARNES

85 år:

100424, Ovøy, Arvid Ørnulf,
Økernveien 151, 0580 OSLO
120424, Granum, Synnøve,
Dælenengg. 405, 0567 OSLO
300424, Falkenberg, Henning,
Eikåsv. 10, 1450 NESODDTANGEN

90 år:

150419, Lindholm, Astri Gunvalda,
c/o Karl Arne Lindholm,
Høn Gårds vei 23, 1384 ASKER

MAI 2009

50 år:

030559, Jensen, Harald Olav,
Tinngruvev. 18, 1487 HAKADAL
140559, Sjølie, Per Chr., Skarv. 6,
2016 FROGNER
170559, Lilleseth, Morten,
c/o Aktietrykkeriet A/S,
Postboks 233, 1901 FETSUND
190559, Sandli, Ketil, Smørsoppveien 1,
1476 RASTA
200559, Paulsen, Harald,
Inga Bjørnsonsvei 75, 0969 OSLO
310559, Olimb, Tron, Furumo Terr 9,
2743 HARESTUA

60 år:

030549, Aarstad, Jan Steinar,
Trondheimsvn. 112, 2040 KLØFTA
060549, Bye, Bent Inge, Myrv. 23,
3057 SOLBERGELVA
070549, Johansen, Sylvia,
Odvar Solbergsvei 124, 0973 OSLO

180549, Bernhus, Bodil Irene,
Vandåsveien 4, 1963 FOSSER
270549, Thoresen, Odd Arne,
Jerikov. 67, 1052 OSLO
300549, Bal, Rashpal Singh,
Trolldalsveien 14 B, 0672 OSLO

70 år:

070539, Jensen, Roger Anders,
Langteigåsen 23, 1274 OSLO
100539, Mitssem, Tore,
Joh. Svendsensgt. 21, 0475 OSLO
150539, Vogler, Eivind,
Harry Fetts vei 5 B, 0667 OSLO
210539, Samarakone, Thilak,
Trettenstykket 50, 1388 BORGES
300539, Johansen, Gretha,
Alingsåsv. 25, 2013 SKJETTEN
310539, Billington, Erik,
Sanatoriebakken 1, 1170 OSLO

75 år:

090534, Opperud, Kjell,
Lillebakveien 28, 2010 STRØMMEN
230534, Nygaard, Ivar Bjørn
Norderhovg. 26, 0654 OSLO

85 år:

010524, Pedersen, Birger Georg,
Krokliv. 35, 0584 OSLO
120524, Johansen,
Edgar, Bogerudv. 58, 0692 OSLO
120524, Olsen, Thorbjørg,
Trestegv. 4, 1087 OSLO
160524, Olsen, Vigulf. E.,
Morkelgrenda 18, 1352 KOLSÅS
240524, Andresen, Rolf,
Johan Scharffenbergsveii 107 G,
0694 OSLO

95 år:

180514, Solvang, Ingeborg,
Nordseter Sykehjem, Nyquistveien 28,
1176 OSLO

JUNI 2009:

50 år:

090659, Hammarbach, Rune,
Siggerudhagan 32, 2080 EIDSVOLL

130659, Enger, Morten,
Bleksliv. 289,
1458 FJELLSTRAND
140659, Belseth, Roar, Veitvetv. 6 C,
0596 OSLO
190659, Gulliksen, John,
Røyksoppstien 2, 1476 RASTA
190659, Løberg, Rune Johan,
Kalbakkstubben 6, 0951 OSLO
270659, Solberg, Per, Odalsg. 46,
2003 LILLESTRØM

60 år:

020649, Håkenstuen, Marion,
Rugdev. 55, 1476 RASTA
030649, Andresen, Jan,
Peder Grønsvei 4, 0881 OSLO
060649, Lange, Oddbjørg Rigmor,
Tømmerbakkevei 19 A,
1453 BJØRNEMYR
100649, Jahnsen, Tor Magne,
Jordal Terrasse 2, 0658 OSLO
180649, Jacobsen, Jan Erik,
Trysilgt. 5, 0655 OSLO
220649, Aga, Eva, Rognev. 10,
1555 SON

70 år:

050639, Dahl, Paul Benny,
Kjerulfsgt. 38 A, 2000 LILLESTRØM
080639, Løland, Georg,
Edv. Griegs Allé 17, 0479 OSLO
130639, Deberitz, Einar, Wilstersvei 7,
0580 OSLO
280639, Nygaard, Sverre,
Jens Bjelkesgt. 15, 0562 OSLO

75 år:

180634, Marthinsen, Thor Dagfin,
Konvallv. 17, 2742 GRUA
250634, Tranås, Gunnar,
St. Olavsgt. 14, 2004 LILLESTRØM
280634, Lundberg, Sven-Erik,
Tante Ulrikkesvei 40 A, 0984 OSLO
300634, Aanonsen, Karin Dagmar,
Ryenstubben 6 A, 0679 OSLO
300634, Utne, Liv Elisabeth,
Postboks 208, 1401 SKI

80 år:

140629, Fossum, Else, 1963 FOSSER
210629, Hverven, Ørnulf Birger,
Risøyv. 36, 3290 STAVERN
230629, Gjøen, Klara,
Oppsaltoppen 14 C, 0687 OSLO

280629, Lie, Osvald Magne, Ola Narr 4,
0563 OSLO

85 år:

080624, Hagen, Frank Helmer,
Tiurv. 25, 1914 YTRE ENEBAKK
200624, Edvardsen, Einar, Åsliv. 8,
1481 HAGAN
270624, Starberg, Erling,
Kjelsåsv. 105 B, 0491 OSLO

90 år:

030619, Opseth, Hjørdis, Bærumsv. 213
A, 1357 BEKKESTUA

Retting

Som våre observante lesere sikkert så, var Eivind Vogler ført opp som jublant i mars 2009, riktignok med riktig dato, som er i mai. I dette nummeret er Eivind Vogler korrekt oppført som 70-årsjublant i mai. Vi beklager feilen.

Neste nummer av TGM kommer i posten uke 18. Frist for stoff 29. mai.

HEI ALLE PENSJONISTER!

**Kan det være noe for deg å
treffe tidligere kollegaer en
gang i blant?**

Du har muligheten hvis du besøker Oslotypografenes pensjonistforening, Vetlandsveien 99-101 (Oppsals Samfunnshus), kl. 12.00-14.00. Vi har mange fine turer og teaterbesøk! Vi har et røykfritt miljø.

**Datoene for 2009 er
som følger:**

**15. april (onsdag)
20. mai (onsdag)
10. juni (onsdag)**

God sommer!

**12. august (onsdag)
16. sept. (onsdag)
14. okt. (onsdag)
11. nov. (onsdag)
16. des. (onsdag)**

**En fin sosial sammenkomst!
Ta deg en tur innom oss.
Vel møtt!**

**Ring Steinar Bjerkelund –
telefon 22 75 50 73 -
mobil 906 83 317.**

B-blad

Returadresse:
Oslo Grafiske Fagforening
Sagveien 24
0459 Oslo

ISSN 0809-758

**Vi minner om årsmøtet 2009 som avholdes i
Samfunnssalen i Samfunnshuset torsdag
26. mars klokken 17.00.**

Studietur til Stockholm 2. til 5. juni 2009

**Oslo Grafiske Fagforening arrangerer
studietur til Stockholm i begynnelsen av
juni 2009.**

Det skal være med 4 styremedlemmer og 10 deltakere i en blanding av klubbtiltitsvalgte og medlemmer.

Det legges opp til bedriftsbesøk, samtaler med tiltitsvalgte i forbundet og avdelingen i Stockholm.

Det blir arrangert møter som skal skaffe oss innsikt i hvordan fagbevegelsen lever med EU og

en borgerlig regjering.

Det blir også avsatt tid for kultur og hygge.

Turen er åpen for alle medlemmer med unntak av deltakere på studietur de siste 5 åra.

Vi gjør oppmerksom på at denne turen ikke gir deltakerne karantene i forhold til framtidige turer.

Søknad med navn, telefon og e-post må sendes OGF, Sagveien 24 0459 Oslo, eller på e-post til: avd850@fellesforbundet.org

Søknadsfrist 30.april 2009.

